

Czwartek, 18 maja 2017 r.

P8_TA(2017)0220

Południowy Sudan

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 18 maja 2017 r. w sprawie Sudanu Południowego (2017/2683(RSP)) (2018/C 307/13)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Sudanu i Sudanu Południowego,
  - uwzględniając oświadczenie trojki (Norwegia, Wielka Brytania i Stany Zjednoczone) i UE w sprawie stanu bezpieczeństwa w Sudanie Południowym z dnia 8 maja 2017 r.,
  - uwzględniając oświadczenie rzecznika Sekretarza Generalnego ONZ z dnia 29 kwietnia 2017 r. w sprawie Sudanu Południowego,
  - uwzględniając sprawozdanie końcowe grupy ekspertów ONZ z dnia 13 kwietnia 2017 r. w sprawie Sudanu Południowego,
  - uwzględniając komunikat wydany po 30. nadzwyczajnym szczycie Międzyrządowego Organu ds. Rozwoju (IGAD) w dniu 25 marca 2017 r. w sprawie Sudanu Południowego;
  - uwzględniając konkluzje 34. sesji Rady Praw Człowieka w Genewie, która odbywała się w dniach 27 lutego – 24 marca 2017 r.,
  - uwzględniając oświadczenie przewodniczącego Rady Bezpieczeństwa ONZ z dnia 23 marca 2017 r. w sprawie Sudanu Południowego,
  - uwzględniając oświadczenie Komisji dla Parlamentu Europejskiego z dnia 1 lutego 2017 r.,
  - uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2327 (2016) z dnia 16 grudnia 2016 r.,
  - uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z dnia 12 grudnia 2016 r. w sprawie Sudanu Południowego,
  - uwzględniając sprawozdanie Biura ONZ ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej z dnia 9 maja 2017 r.,
  - uwzględniając porozumienie IGAD w sprawie rozwiązania konfliktu w Sudanie Południowym z dnia 17 sierpnia 2015 r.,
  - uwzględniając sudańskie całosciowe porozumienie pokojowe (CPA) z 2005 r.,
  - uwzględniając zmienioną umowę o partnerstwie z Kotonu,
  - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka,
  - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych,
  - uwzględniając Afrykańską kartę praw człowieka i ludów,
  - uwzględniając Traktat o handlu bronią,
  - uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Sudan Południowy od ponad trzech lat pogrążony jest w wojnie domowej, która wybuchła po tym, jak prezydent Salva Kiir, należący do grupy etnicznej Dinka, oskarżył zdymisjonowanego wiceprezydenta Rieka Machara, z grupy etnicznej Nuer, o przygotowywanie zamachu stanu; mając na uwadze, że Riek Machar zaprzeczył, jakoby planował zamach stanu;
- B. mając na uwadze, że mimo podpisania w sierpniu 2015 r. Porozumienia w sprawie rozwiązania konfliktu w Sudanie Południowym w kraju tym wciąż absolutnie nie szanuje się międzynarodowych praw człowieka i prawa międzynarodowego, nie pociągnięto także nikogo do odpowiedzialności za naruszenia i nadużycia popełnione w trakcie konfliktu;

Czwartek, 18 maja 2017 r.

- C. mając na uwadze, że kraj stoi w obliczu klęski głodu i zapaści gospodarczej w wyniku wojny domowej, ponad 3,6 mln osób było zmuszonych opuścić swoje domy, a około 4,9 mln osób nie ma zagwarantowanego dostępu do żywności; mając na uwadze, że potrzeby humanitarne rosną do alarmujących rozmiarów: około 7,5 mln osób wymaga pomocy humanitarnej, a ponad milion osób otrzymało obecnie schronienie w obiektach ONZ; mając na uwadze, że agencje ONZ nasiliły apele o pomoc humanitarną i oświadczyły, że potrzebują co najmniej 1,4 mld USD, aby pomóc w złagodzeniu „niewyobrażalnego” w swej skali cierpienia; mając na uwadze, że zebrano tylko 14 % kwoty, o jaką apelowano;
- D. mając na uwadze, że jeżeli sytuacja nie ulegnie zmianie, to do końca 2017 r. połowa ludności kraju umrze lub zostanie przesiedlona; mając na uwadze, że nie wiadomo, ile osób zginęło w wyniku aktów przemocy;
- E. mając na uwadze, że według ustaleń z najnowszego sprawozdania panelu ekspertów ONZ rząd Sudanu Południowego był jednym z największych sprawców przemocy i łamania praw człowieka w kraju, a klęskę głodu uznano za spowodowaną przez człowieka, przy czym za jedną z głównych jej przyczyn uznano trwonienie przez rząd Sudanu Południowego pieniędzy na zakup broni;
- F. mając na uwadze, że w ostatnich tygodniach duże ofensywy sił rządowych w Yuai, Waat, Tonga i Kodok spowodowały tragiczne skutki humanitarne, w tym wysiedlenie 50–100 tys. osób; mając na uwadze, że stało się to po zabójstwie dużej liczby ludności cywilnej w dniu 8 kwietnia 2017 r. w mieście Wau na zachodzie kraju w akcie zbiorowej kary motywowanej pochodzeniem etnicznym i poglądami politycznymi; mając na uwadze, że siły rządowe nadal atakują ludność cywilną, czym łamią prawo konfliktów zbrojnych, oraz blokują możliwość ochrony ludności cywilnej przez misję ONZ;
- G. mając na uwadze, że siły rządowe zniszczyły szpitale i kliniki, co stanowi zbrodnię wojenną; mając na uwadze, że wyposażenie szpitali i klinik zostało rozkradzione, co doprowadziło do ich zamknięcia i braku dostępu do ratującej życie opieki medycznej;
- H. mając na uwadze, że prawie co trzecia szkoła w Sudanie Południowym została zburzona, uszkodzona, zajęta lub zamknięta, i że wpływa to na szanse edukacji całego pokolenia dzieci; mając na uwadze, że ponad 600 tys. dzieci do piątego roku życia uznaje się za poważnie niedożywione;
- I. mając na uwadze, że około dwóch milionów dzieci uciekło z kraju i stanowi 62 % uchodźców, którzy opuścili Sudan Południowy, a konflikt spowodował u nich trudną do zniesienia traumę, stres i wstrząs emocjonalny; mając na uwadze, że około 17 tys. dzieci, głównie chłopców, zostało rekrutowanych lub wykorzystywanych jako żołnierze przez siły i grupy zbrojne w tym kraju; mając na uwadze, że tysiące dzieci zostało zabitych, zgwałconych, przesiedlonych lub osieroconych;
- J. mając na uwadze, że kobiety i dziewczęta są systematycznie gwałcone i porywane, co jest jednym z narzędzi wojny, a badanie ONZ ustaliło, że 70 % kobiet mieszkających w obozach dla osób wewnętrznie przesiedlonych w Dżubie zostało zgwałconych, w większości przypadków przez policjantów lub żołnierzy;
- K. mając na uwadze, że z uwagi na niestabilną sytuację w krajach ościennych na terytorium Sudanu Południowego przebywa także około 270 tys. uchodźców z Sudanu, Demokratycznej Republiki Konga (DRK), Etiopii i Republiki Środkowoafrykańskiej;
- L. mając na uwadze, że w czerwcu 2016 r. Światowa Organizacja Zdrowia ogłosiła wybuch epidemii cholery, na którą chorują już tysiące osób i która według doniesień rozprzestrzeniła się jeszcze bardziej w ostatnich tygodniach; mając na uwadze, że wiele zgonów spowodowanych cholerą, malarią, odrą, biegunką i ostrymi chorobami układu oddechowego jest wynikiem skrajnego ubóstwa i pożałowania godnych warunków życia, a wielu z tych zgonów można było uniknąć, gdyby osoby te miały dostęp do opieki zdrowotnej;

Czwartek, 18 maja 2017 r.

- M. mając na uwadze, że Porozumienie w sprawie rozwiązania konfliktu w Sudanie Południowym stanowi, że mandat tymczasowego rządu jedności narodowej powinien wygasnąć po wyborach w sierpniu 2018 r.;
- N. mając na uwadze, że według doniesień ONZ i innych wiarygodnych relacji pośrednicy mający swoje siedziby w państwach członkowskich UE i w wielu państwach trzecich przekazali śmigłowce i karabiny maszynowe zbrojnym frakcjom w Sudanie Południowym oraz udzielili im logistycznego wsparcia wojskowego; mając na uwadze, że przedłużający się konflikt umożliwił pojawienie się nowych grup zbrojnych i militaryzację społeczeństwa;
- O. mając na uwadze zatrważającą liczbę ataków na konwoje i personel humanitarny; mając na uwadze, że od grudnia 2013 r. zabito co najmniej 79 pracowników organizacji humanitarnych; mając na uwadze, że niedawno, w marcu 2017 r., doszło do najkrwawszego jak do tej pory ataku na pracowników humanitarnych, w którym zginęło sześciu pracowników organizacji pomocowych oraz ich kierowcy;
- P. mając na uwadze, że w dniu 21 lutego 2017 r. Komisja zapowiedziała pakiet pomocy nadzwyczajnej w wysokości 82 mln EUR w związku z klęską głodu; mając na uwadze, że UE jest jednym z największych darczyńców dla tego kraju: w 2016 r. pokryła ponad 40 % wszystkich kosztów pomocy humanitarnej w celu wsparcia programów ratowania życia, a od czasu wybuchu konfliktu w 2013 r. przekazała pomoc humanitarną o wartości około 381 mln EUR;
1. wyraża głębokie zaniepokojenie toczącym się konfliktem w Sudanie Południowym; wzywa do natychmiastowego zaprzestania wszelkich działań wojennych i ponownie przypomina prezydentowi Salwie Kirowi, jak również byłemu wiceprezydentowi Riekowi Macharowi, o ich obowiązkach wynikających z Porozumienia w sprawie rozwiązania konfliktu w Sudanie Południowym; wzywa prezydenta Kiira do natychmiastowego wykonania jego zobowiązania do jednostronnego zawieszenia broni podjętego wobec szefów państw IGAD w dniu 25 marca 2017 r.;
  2. wzywa do natychmiastowego i całkowitego zaprzestania przez wszystkie strony konfliktu zbrojnego wszelkich aktów przemocy seksualnej wobec ludności cywilnej, a zwłaszcza wobec kobiet i dziewcząt; przypomina, że gwałt jako narzędzie wojny stanowi zbrodnię wojenną podlegającą karze na mocy prawa międzynarodowego; wzywa rząd Sudanu Południowego do zapewnienia ochrony wszystkim najsłabszym grupom społecznym oraz do pociągnięcia sprawców do odpowiedzialności i położenia kresu bezkarności wśród policji i wojska;
  3. potępia wszystkie ataki na ludność cywilną i na pracowników pomocy humanitarnej, które utrudniają ratowanie życia i dostawy pomocy humanitarnej; podkreśla, że militarne rozwiązanie tego konfliktu jest niemożliwe, a rząd Sudanu Południowego musi zadbać o wprowadzenie rzeczywistego zawieszenia broni, które będzie oznaką prawdziwego zaangażowania na rzecz pokoju i stabilności; jest zdania, że zaangażowanie na rzecz pokoju musi wykraczać poza zwykłe zaprzestanie działań wojennych i musi obejmować wycofanie wojsk, rozwiązanie etnicznych bojówek, co pozwoli na swobodny dostęp pomocy humanitarnej i zwolnienie więźniów politycznych;
  4. wyraża głębokie zaniepokojenie z powodu trudnej sytuacji humanitarnej w całym kraju, która wciąż się pogarsza; w związku z tym ponownie wzywa UE i jej państwa członkowskie do zwiększenia pomocy humanitarnej w celu złagodzenia klęski głodu, a także do wywierania nacisku na rząd Sudanu Południowego w celu zagwarantowania, że trasy dostaw pomocy humanitarnej pozostaną otwarte;
  5. wyraża ubolewanie z powodu rekrutacji dzieci przez wszystkie strony konfliktu zbrojnego w Sudanie Południowym; podkreśla, że zatrudnianie dzieci przez strony konfliktu jest zbrodnią wojenną, za którą dowódcy muszą zostać pociągnięci do odpowiedzialności karnej; ostrzega, że całe pokolenie młodych ludzi jest obecnie narażone na poważną traumę, wstrząs emocjonalny oraz brak edukacji; apeluje, aby unijne programy humanitarne i rozwojowe wspierały zapewnienie podstawowej edukacji oraz długoterminowej odbudowy i doradztwa; zdecydowanie potępia wykorzystywanie placówek oświatowych do operacji wojskowych;
  6. wzywa Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ) oraz wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa do wykorzystania wszelkich dostępnych zasobów w celu zaangażowania ONZ, Unii Afrykańskiej (UA) i Międzypaństwowego Organu ds. Rozwoju (IGAD) w uruchomienie nowego politycznego procesu dążącego do trwałego zawieszenia broni oraz do pełnego wdrożenia rozdziałów porozumienia pokojowego dotyczących bezpieczeństwa i sprawowania rządów;
  7. uważa, że UA, przy wsparciu ze strony UE i jej państw członkowskich, musi odgrywać aktywną rolę w negocjowaniu rozwiązania politycznego w celu osiągnięcia trwałego pokoju w Sudanie Południowym, w tym poprzez przeznaczenie większych zasobów do dyspozycji wysłannika UA do Sudanu Południowego Alphy Oumara Konarego; popiera apele o zorganizowanie międzynarodowej konferencji przez Komisję Unii Afrykańskiej, przy udziale ONZ i IGAD, w celu ujednoczenia i uzgodnienia międzynarodowych wysiłków na rzecz zakończenia wojny w Sudanie Południowym;

Czwartek, 18 maja 2017 r.

8. ponownie wyraża pełne poparcie dla prac specjalnego przedstawiciela ONZ ds. Sudanu Południowego oraz dla mandatu misji ONZ w Sudanie Południowym (UNMISS) i jej regionalnych sił ochrony, których zadaniem jest ochrona cywilów i powstrzymanie przemocy wobec nich, a także stworzenie warunków niezbędnych do udzielania pomocy humanitarnej; wzywa wszystkie strony do ułatwienia szybkiego rozmieszczenia czynnych regionalnych sił ochrony posiadających mandat Rady Bezpieczeństwa ONZ, które mają wzmocnić aktywną obecność UNMISS, a także wzywa państwa członkowskie i wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel do pilnego i znacznego wzmocnienia UNMISS europejskimi zdolnościami reagowania kryzysowego;
9. podkreśla pilną potrzebę ustanowienia hybrydowego trybunału Sudanu Południowego, co wiąże się z przyjęciem statutów prawnych przez UA i udostępnieniem zasobów przez ONZ i UE; przypomina, że kwestia ta stanowi element porozumienia pokojowego z 2016 r., dlatego nie powinna podlegać ponownym negocjacom;
10. domaga się, by – w celu zapewnienia konstruktywnego i pluralistycznego charakteru – proces dialogu narodowego spełniał jasne kryteria, obejmujące neutralne przywództwo oraz włączenie grup opozycyjnych i obywateli Sudanu Południowego żyjących poza granicami kraju; ponadto proces ten musi także obejmować przedstawicieli wszystkich stron konfliktu oraz inne zainteresowane podmioty w Sudanie Południowym, w tym przedstawicieli kobiet, jeżeli ma być prawomocny i skuteczny;
11. potępia wszelkie próby ograniczania wolności słowa, która jest podstawowym prawem człowieka i elementem prawdziwej debaty politycznej; wyraża ubolewanie z powodu zabójstw pracowników organizacji humanitarnych, przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego i dziennikarzy, a także domaga się, by sprawcy tych zbrodni zostali postawieni przed wymiarem sprawiedliwości; wzywa do natychmiastowego uwolnienia wszystkich więźniów politycznych;
12. potępia wszelkie ataki na placówki oświatowe i budynki publiczne oraz wykorzystywanie szkół do celów militarnych; wzywa strony do przestrzegania wytycznych dotyczących ochrony szkół i uniwersytetów przed wykorzystaniem do celów wojskowych podczas konfliktów zbrojnych;
13. ubolewa nad tym, że w dniu 23 grudnia 2016 r. Rada Bezpieczeństwa ONZ nie przyjęła rezolucji nakładającej na Sudan Południowy embargo na broń i oraz wprowadzającej zakaz podróży i zamrożenie aktywów trzech wysokich rangą przywódców Sudanu Południowego; wzywa UE, by dążyła do nałożenia na Sudan Południowy międzynarodowego embargo na broń oraz do jego skutecznego egzekwowania; jest zaniepokojony doniesieniami na temat transferów broni do Sudanu Południowego, stanowiących pogwałcenie wspólnego stanowiska Rady 2008/944/WPZiB, z pomocą pośredników mających siedzibę w państwach członkowskich UE; wzywa państwa członkowskie oraz wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel do egzekwowania zgodności z unijnym systemem kontroli zbrojeń i do formalnego podjęcia działań wobec każdego państwa trzeciego, któremu dowiedziono eksport broni i przekazywanie logistycznego wsparcia wojskowego do Sudanu Południowego;
14. apeluje do władz o zapewnienie, by wszelkie powroty lub relokacje osób wewnętrznie przesiedlonych odbywały się w bezpieczny i godny sposób; apeluje o stosowanie ukierunkowanych sankcji wobec kluczowych postaci politycznych lub wojskowych w rządzie lub opozycji, które utrwalają konflikt lub dopuszczają się łamania praw człowieka, które to sankcje stanowią element unijnej strategii zapewniającej dostawę pomocy humanitarnej, utrzymanie zawieszenia broni i wznowienie procesu politycznego z myślą o realizacji porozumienia pokojowego;
15. uważa, że ze względu na utrzymujący się konflikt, brak bezpieczeństwa i masowe przesiedlenia ludności, w obecnym klimacie politycznym nie można przeprowadzić wiarygodnych i pokojowych wyborów; przypomina, że mandat tymczasowego rządu jedności narodowej wygasa w czerwcu 2018 r.; podkreśla znaczenie przyznania kobietom zamieszkującym Sudan Południowy pełnoprawnej roli w rozmowach pokojowych oraz w sprawowaniu rządów w tym kraju; wzywa UE do wspierania kobiet na szczeblu lokalnym, które istotnie przyczyniają się do podniesienia jakości negocjacji pokojowych, przełamując atmosferę podejrzliwości, a także budując zaufanie i promując pojednanie;
16. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządowi i parlamentom państw członkowskich, rządowi Sudanu Południowego, Międzyrządowemu Organowi ds. Rozwoju, komisarzowi Sudanu Południowego ds. praw człowieka, Narodowemu Zgromadzeniu Ustawodawczemu Sudanu Południowego, instytucjom Unii Afrykańskiej, współprzewodniczącym Wspólnego Zgromadzenia Parlamentarnego AKP-UE oraz Sekretarzowi Generalnemu ONZ.